

بهنام خالق نیکی‌ها

۱۳۱۷۹۴

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

تخمین تصویر انحرافی با استفاده از تبدیل ریجلت، به منظور ساخت تصویر میانی
در بینایی استریو

پایان نامه کارشناسی ارشد مهندسی برق
گرایش مخابرات

توسط:

محمد اسلامی

۱۳۸۸/۱۲/۲

استاد راهنما:
فرح ترکمنی آذر

گروه هنرات مرکز حمئی زبان
تبریز

۱۳۸۸

۱۳۱۷۶۶

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

پایان نامه کارشناسی ارشد مهندسی برق - گرایش مخابرات
تحت عنوان:

تخمین تصویر انحرافی با استفاده از تبدیل ریجلت، به منظور ساخت تصویر میانی در
بینایی استریو

۸۸/۶/۲۶ در تاریخ پایان نامه دانشجو، (محمد اسلامی)، توسط کمیته تخصصی داوران مورد بررسی و تصویب نهائی
قرار گرفت.

امضاء
امضاء
امضاء
امضاء

- ۱- استاد راهنما اول:
- ۴- استاد داور (داخلی)
- ۵- استاد داور (خارجی)
- ۶- نماینده تحصیلات تكميلی
- دکتر فرح ترکمنی آذر
- دکتر محمد عشقی
- دکتر جمشید شنبه زاده
- دکتر فرح ترکمنی آذر

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات،

ابتكارات و نوآوريهاي ناشی از تحقیق موضوع

این پایان نامه متعلق به دانشگاه شهید بهشتی

می باشد.

به نام خدا

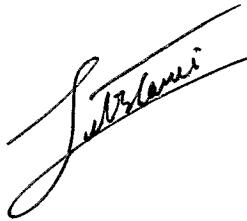
نام و نام خانوادگی: محمد اسلامی

عنوان پایان نامه: تخمین تصویر انحرافی با استفاده از تبدیل ریجلت، به منظور ساخت تصویر میانی در بینایی استریو

استاد راهنمای: دکتر فرح ترکمنی آذر

اینجانب محمد اسلامی تهیه کننده پایان نامه کارشناسی ارشد حاضر خود را ملزم به حفظ امانت داری و قدردانی از خدمات سایر محققین و نویسندگان بنا بر قانون Copyright می دانم. بدین وسیله اعلام می نمایم که مسئولیت کلیه مطالب درج شده با اینجانب می باشد و در صورت استفاده از اشکال؛ جداول، و مطالب سایر منابع، بلافاصله مرجع آن ذکر شده و سایر مطالب از کار تحقیقاتی اینجانب استخراج گشته است و امانتداری را به صورت کامل رعایت نموده ام. در صورتی که خلاف این مطلب ثابت شود، مسئولیت کلیه عواقب قانونی با شخص اینجانب می باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو: محمد اسلامی

امضاء و تاریخ:

تقدیم به خانواده و به خصوص برادرم که همواره پشتیبان بوده‌اند

فهرست مطالب

صفحه

۱	۱- مقدمه
۸	۱-۱- ساختار هندسی دوربین پین‌هول
۱۳	۲-۱- خلاصه و جمع‌بندی
۱۴	۲- بینایی استریو
۱۵	۱-۲- روابط و تعاریف بنیادی در بینایی استریو
۱۵	۱-۱-۲- پیش‌زمینه
۱۶	۲-۱-۲- هندسه اپی‌پولار
۱۷	۳-۱-۲- قید اپی‌پولار
۱۸	۴-۱-۲- ماتریس بنیادی
۱۹	۵-۱-۲- یکسوسازی
۲۰	۶-۱-۲- بازسازی 3D
۲۳	۲-۲- بینایی استریو در انسان و در ک عمق
۲۵	۳-۲- ساختارهای مختلف دوربین‌های استریو
۳۱	۴-۲- بدست آوردن تصویر میانی
۳۵	۵-۲- سنتز نما
۳۶	۶-۲- ساختار و حرکت
۳۸	۷-۲- مساله تناظر پیکسل‌ها
۳۸	۱-۷-۲- تعریف مساله
۴۳	۲-۷-۲- آنالیز استریو استاندارد مبتنی بر ناحیه
۴۷	۸-۲- پس‌پردازش
۴۹	۹-۲- جمع‌بندی
۵۰	۳- متدهای پیشنهادی
۵۱	۱-۳- تبدیل رادون و ریجلت پیوسته
۵۱	۱-۱-۳- تبدیل رادون پیوسته
۵۴	۲-۱-۳- ریجلت پیوسته
۵۵	۲-۳- تبدیل رادون و تبدیل ریجلت متناهی
۵۵	۱-۲-۳- تبدیل رادون متناهی
۵۸	۲-۲-۳- تبدیل ریجلت متناهی
۶۰	۳-۳- رابطه و الگوریتم پیشنهادی
۶۰	۱-۳-۳- رابطه پیشنهادی

۶۱	- ۲-۳-۳ - الگوریتم‌های جستجوی پاره‌ای
۶۲	- ۳-۳-۳ - الگوریتم پیشنهادی
۶۶	- ۴-۳ - خلاصه و جمع‌بندی
۶۷	- ۴ - جمع‌بندی
۸۳	- ۵ - جمع‌بندی و کارهای آتی
۸۴	- ۱-۵ - جمع‌بندی
۸۶	- ۲-۵ - کارهای آتی
۸۸	اختصارات
۸۹	واژه‌نامه
۹۴	مقاله منتشرشده
۱۰۱	مراجع

چکیده

بینایی استریو و بینایی چند سنسوری یکی از مهمترین مسائل و فیلدهای به روز در زمینه سه بعدی سازی، رندرینگ، هدایت رباتها، ویدئو کنفرانس‌های استریو و متدهای افزودن واقعیت به شبیه‌سازها هستند. یکی از مهمترین مراحل در بینایی استریو، یافتن میزان انحراف بین دو تصویر چپ و راست و ساختن تصویری موسوم به تصویر انحراف است. این تصویر در خود اطلاعات مربوط به عمق را دارد. معیارهای محاسبه‌ی شباهت‌ها در تخمین انحراف بسیار با معیارهای به کار گرفته شده در تخمین حرکت در ویدئو رابطه دارند و از آنها می‌توان به MSE, SSD, SAD, NCC و غیره اشاره کرد. هدف این پایان‌نامه ارائه معیار شباهت متمایزی از SSD و ... با تکیه بر خاصیت لبه‌یابی تبدیل ریجلت است که نه تنها از معیارهای شباهت فوق الذکر کارایی بهتری داشته باشد بلکه نسبت تغییرات محیطی مانند نویز و ... نیز مقاوم تر باشد. در نهایت با استفاده از ماتریس انحرافی بدست آمده اقدام به بازسازی تصویر میانی شده است.

كلمات کلیدی:

بینایی استریو، تبدیل ریجلت، انحراف، ماتریس انحرافی، ساختار موازی دوربین‌ها، تصویر میانی

١- فصل اول: مقدمه

بدون شک یکی از موثرترین ابزار بشر در درک جهان و شناخت آن ، دیدن و یا حس بینایی بوده است. یکی از مهمترین زمینه های تحقیقاتی در بینایی ماشین و کامپیوتر، درک خصوصیات سه بعدی یک منظره واقعی و یافتن اطلاعات هندسی اجسام موجود در آن می باشد. در ۳۰ سال اخیر این زمینه پژوهشی پیشرفته ای قابل ملاحظه ای داشته است و متدهای بسیاری جهت نیل به این اهداف معرفی شده اند. در کاربردهای رباتیک ، استفاده از این تکنیک ها سبب می شود تا ربات اطلاعاتی از ساختار و شکل هندسی اجسام، مکان آنها (هم نسبت به ربات و هم نسبت به اجسام دیگر) بدست آورد.

از این متدها می توان به سیستم های پردازش بینایی چند سنسوری و عموماً بینایی استریو اشاره کرد. روش های درک خصوصیات سه بعدی منظره به دو گروه تقسیم می شوند [1] : بینایی پسیو^۱ و بینایی اکتیو^۲.

در بینایی پسیو ، از وسیله ای به جز دوربین ها استفاده نمی گردد و سعی می شود توسط پردازش تصاویر حاصله و روابط مابین مکان دوربین ها اطلاعات عمق و بعدسوم را بدست آورند. در حقیقت این شکل از بینایی همانند بینایی چشم های انسان است. تکنیک های پسیو شامل مسائل بینایی استریو^۳، بینایی سه سنسوری^۴ و بسیاری تکنیک های درک شکل تک چشمی^۵ مانند استفاده از بافت^۶، فوکوس^۷، عدم فوکوس^۸، سایه^۹ و دیگر مشخصات تصاویر می شود.

¹ Passive visual sensing

² Active visual sensing

³ Stereo vision

یکی از مسائل بینایی پسیو، درک عمق و اطلاعات سه بعدی تنها از یک تصویر دو بعدی است، که این روش‌ها ذاتاً توانایی خوبی در نیل به این هدف ندارند و اصطلاحاً به آنها مسائل بیمار^۷ گفته می‌شود. بینایی استریو تکنیک دیگری برای درک عمق می‌باشد و نسبت به متدهای قبلی بسیار از دقت بالاتری برخوردار است. توانایی انسان در درک عمق و فاصله به دلیل حضور دو چشم در انسان است. از مسائل بینایی استریو در بینایی ماشین می‌توان به تنظیمات دوربین-های^۸ نسبت بهم، محاسبه و تفسیر انحراف^۹ بین دو تصویر حاصله نام برد. مساله محاسبه انحراف تصاویر احتیاج به حل مساله تطبیق و یا تناظر^{۱۰} بین نقاط تصاویر دارد که در نوع خود مساله‌ای پیچیده و در نتیجه زمانبر با پردازشی سنگین خواهد بود. یکی دیگر از معایب بینایی استریو پسیو، اینست که به دلیل تهیه تصاویر، می‌بایست همانند چشم انسان، این سیستم‌ها در حداقل نوری قرار داشته باشند تا بتوانند تصویری مناسب تهیه و سپس پردازش کنند. در روش‌های پسیو تنها وسیله نمونه‌برداری دوربین‌ها هستند. همانند شکل (۱-۱) هر نقطه سه بعدی در دنیای واقعی به نقطه‌ای در تصویر نگاشت می‌گردد. حال اگر بخواهیم از نقطه‌ی واقع بر تصویر به نقطه‌ی سه بعدی برسیم، غیرممکن است. زیرا نقطه سه بعدی می‌تواند هر کجای خط واصل در شکل (۱-۱) قرار داشته باشد. این خط واصل را خط backprojection می‌نامند. ولی اگر دو تصویر از منظره وجود داشته باشد، می‌توان توسط برهم‌نگی تصاویر و چگونگی ارتباط آنها، مکان نقطه سه بعدی را تخمین زد. شکل (۱-۲) نمایی از این مفهوم را نشان می‌دهد. شکل (۳-۱) تصویر ربات مریخ‌نوردی که از بینایی استریو پسیو در آن استفاده شده است، را نشان می‌دهد. در این گزارش سعی داریم، این نوع بینایی ماشین را بیان و بررسی کنیم.

^۱ Trinocular vision

^۲ Monocular shape-from-X techniques

^۳ Texture

^۴ Focus

^۵ Defocus

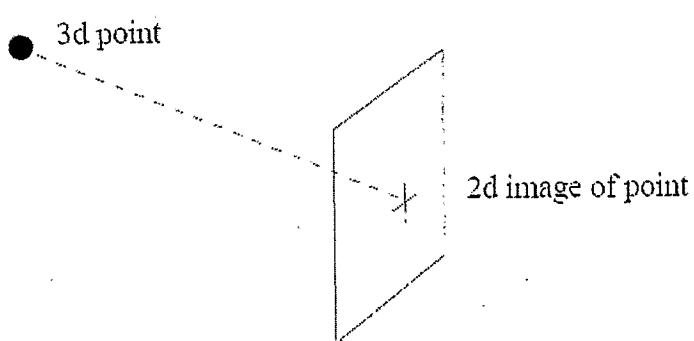
^۶ Shadows & Shadings

^۷ Ill-posed problem

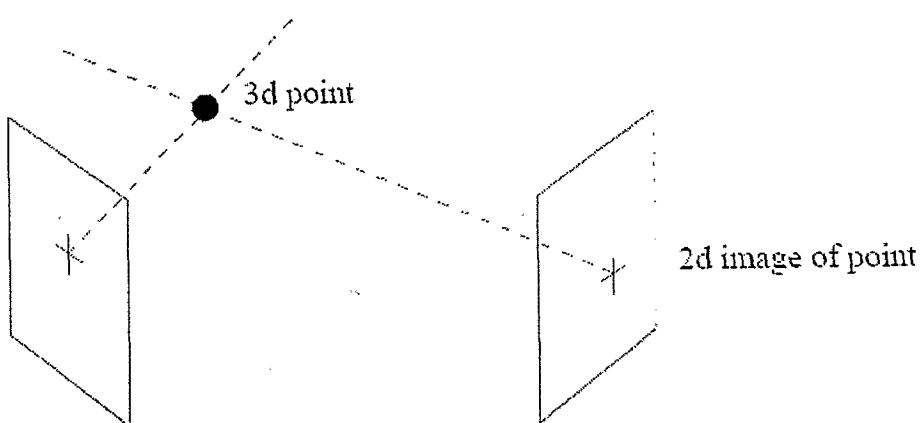
^۸ Camera setup

^۹ Disparity between images

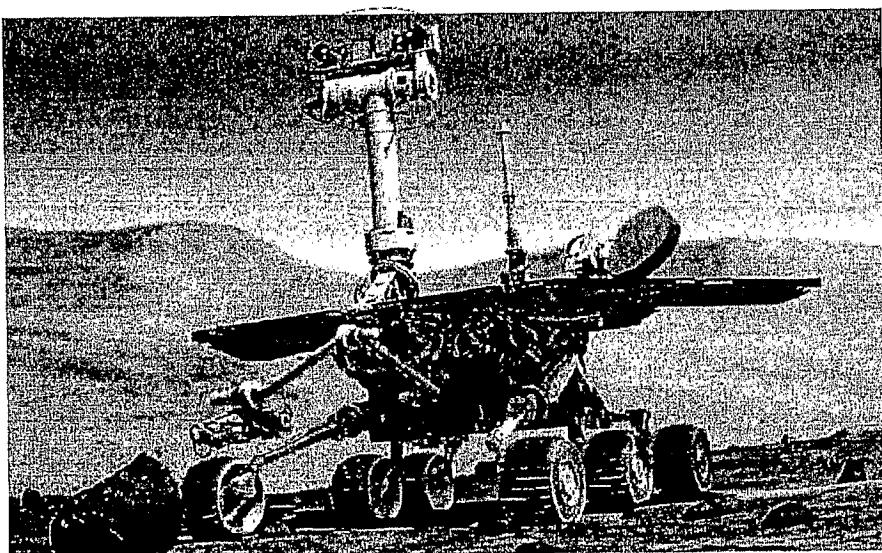
^{۱۰} Corresponding matching

شکل ۱-۱: نگاشت نقطه سه بعدی به صفحه‌ی تصویر

شکل ۱-۲: چگونگی درک عمق توسط دو تصویر

شکل ۱-۳: مریخ نورد با بینایی استریو پسیو

نتیجه آنکه، یک تصویر منفرد نمی‌تواند مشخصات بعد سوم را ارائه دهد. یکی دیگر از روش‌های حل این مشکل استفاده از ابزار اضافی جهت تخمین عمق می‌باشد. در دید پسیو علاوه بر محدودیت وجود نور حداقل، اگر اختلاف دو تصویر چه از نظر جایه‌جایی و چه از نظر چرخشی کم باشد می‌توان به جواب مطلوبی رسید ولی اگر این اختلاف زیاد باشد عمدتاً حل مساله تطابق دچار مشکل می‌گردد. بنابراین ساخت منظره سه‌بعدی دچار مشکل می‌گردد. به منظور غلبه بر این موضوع، در سال‌های اخیر متدهای بینایی اکتیو عرضه شده‌است. در روش‌های بینایی اکتیو عموماً مساله تطبیق وجود ندارد و می‌توانند با دقت بالایی عمق را تخمین بزنند.

در بینایی اکتیو معمولاً، یک منبع خارجی جهت ارسال و انتشار پرتوهای نوری استفاده می‌گردد. این پرتوها پس از برخورد به سطح موردنظر و انعکاس توسط دوربین‌های ثبت می‌شوند. از این پرتوها می‌توان به لیزر و LCD اشاره کرد. در واقع تفاوت اصلی این روش‌ها با روش پسیو، در اینست که در تصویربرداری سیستم‌های پسیو از نورمحیط استفاده می‌شود و در سیستم‌های اکتیو از نور مصنوعی ساطع شده از منبع شناخته‌شده‌ای استفاده می‌شود.

در روش‌های اکتیو مانند متدهای مبتنی بر لیزر^۱، بینایی و یا تصویر تهیه شده به تشعشعات پس‌زمینه و بافت سطوح^۲ بستگی ندارد، در حالیکه یکی از معایب بینایی پسیو را می‌توان همین مورد بیان کرد.

در عمل نوع مناسبی از نور و یا فرم دیگری از انرژی در مسیرهایی به سمت جسم^۳ ساطع می‌شوند، که توسط سطح منعکس و در نهایت توسط گیرنده‌های حسگر^۴ دریافت می‌شوند. فاصله از سطح، توسط روش‌های سه‌گوشه‌سازی^۵ و یا زمان پرواز^۶ محاسبه می‌گردد. شکل (۱-۴) نمونه‌ای از اسکن تک نقطه‌ای و روابط حاکم بر این ساختار را نشان می‌دهد.

در متدهای مبتنی بر لیزر^۷، فاصله مستقیماً توسط اندازه‌گیری میزان زمان تاخیری نور برگشتی از نور ساطع شده و دانستن سرعت نور بدست می‌آید. این روش عمدتاً دارای دقت بالایی در تخمین فاصله و عمق است. اگر تعداد نمونه‌های لیزر ساطع شده در هر بار تخمین را بیشتر کنند، به دقت بالاتری دست می‌یابند. تخمین نهایی توسط متوسط-

¹ Laser-based

² Surface Textures

³ Object

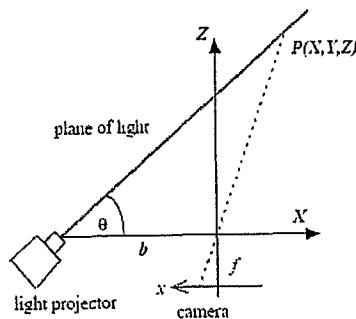
⁴ Sensors

⁵ Triangulation-based methods

⁶ Time of flight

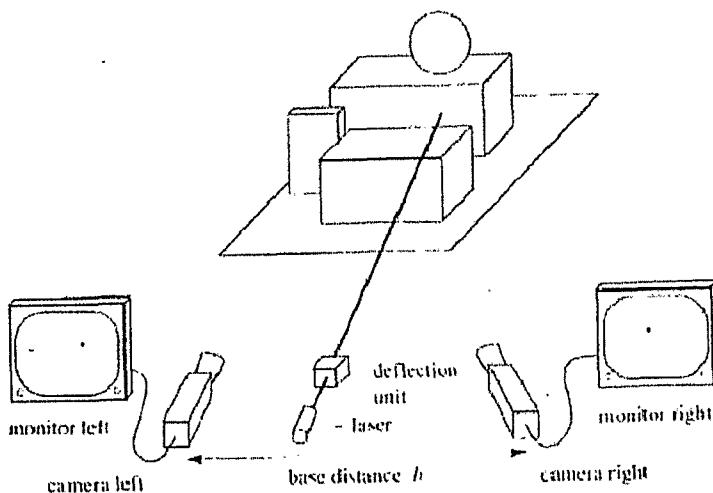
⁷ Laser-based range finder

گیری ، از فواصل تخمین‌زده شده توسط هر نمونه پرتو محاسبه می‌گردد. اساساً روش‌های مبتنی بر لیزر، از دو شکل موج استفاده می‌کنند: موج پالسی و موج پیوسته. در موج پیوسته می‌توان از انواع سیگنال‌های مدولاسیون‌های مختلف مانند مدولاسیون‌های دامنه^۱ و فرکانس^۲ بهره گرفت. از نظر چگونگی جاروب^۳ جسم می‌توان چندین روش به کار برد. به عنوان مثال روش جاروب نقطه‌ای در شکل (۱-۵) دیده می‌شود و در آن تنها از یک پرتو لیزر استفاده می‌شود.

$$\begin{bmatrix} X \\ Y \\ Z \end{bmatrix} = \frac{b}{f \cot \theta - x} \begin{bmatrix} x \\ y \\ f \end{bmatrix}$$

شکل ۱-۴: مثالی از بینایی اکتیو

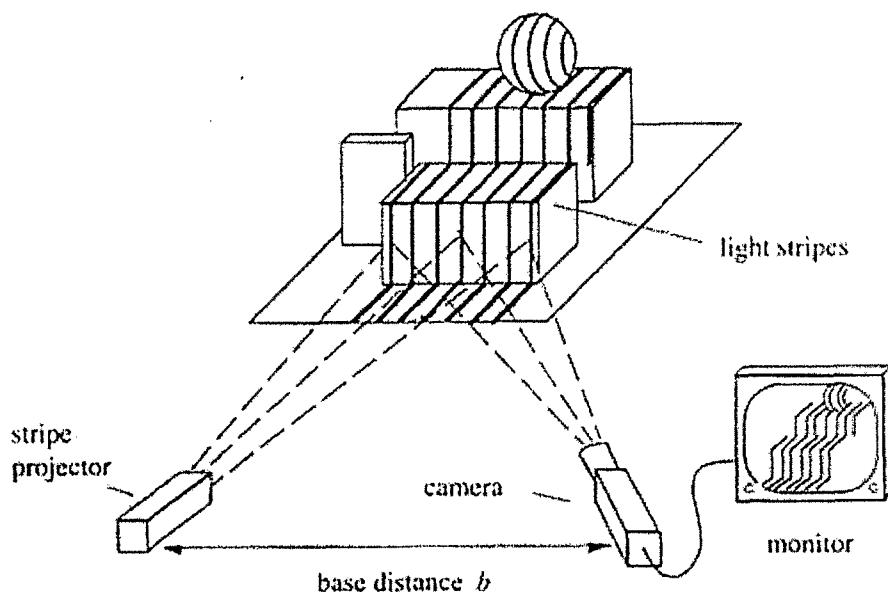
شکل ۱-۵: روش اسکن تک نقطه‌ای اکتیو

^۱ AM

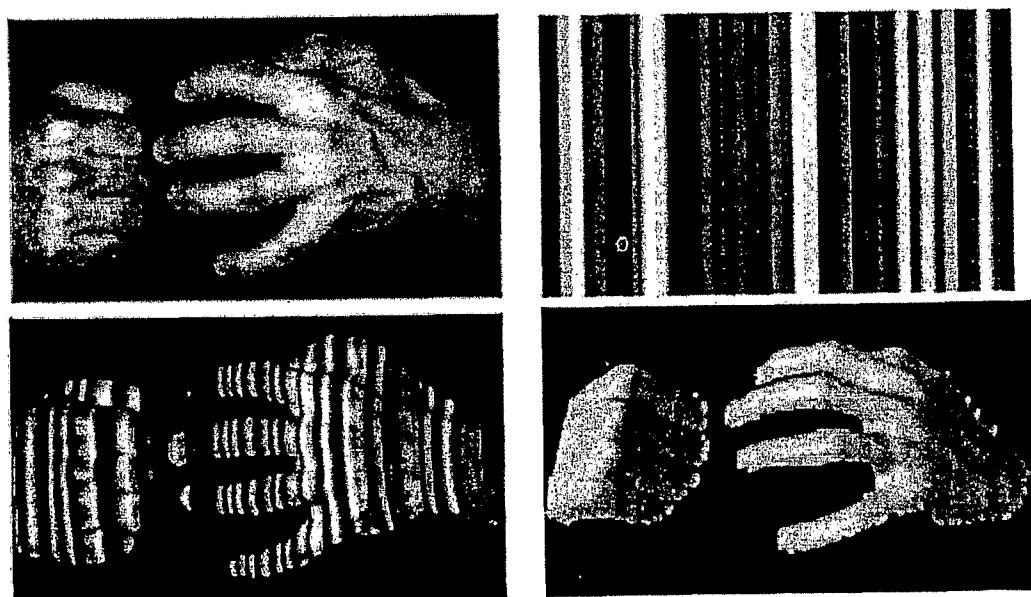
^۲ FM

^۳ Scan

روش‌های جاروب پیچیده‌تری نیز مانند استفاده از پرتوهای باریکه‌ای کدشده وجود دارند. اشکال (۶-۱) و (۷-۱) نمونه‌ای از این روش‌ها را نشان می‌دهند. هر باریکه، دارای رنگ خاص و در نتیجه سرعت سرعت متفاوت از باریکه دیگر است. استفاده از این روش‌ها سبب تسهیل امر محاسبه عمق و سرعت بخشیدن به این فرآیند می‌گردد. شکل (۷-۱) مثالی عملی از پویش باریکه‌ای را نشان می‌دهد. در ادامه تعریف مختصری از ساختار دوربین‌ها و بدست آوردن ماتریس نگاشت ارائه می‌گردد.

شکل ۱-۶: مثالی از روش بینایی اکتیو یا اسکن باریکه‌ای

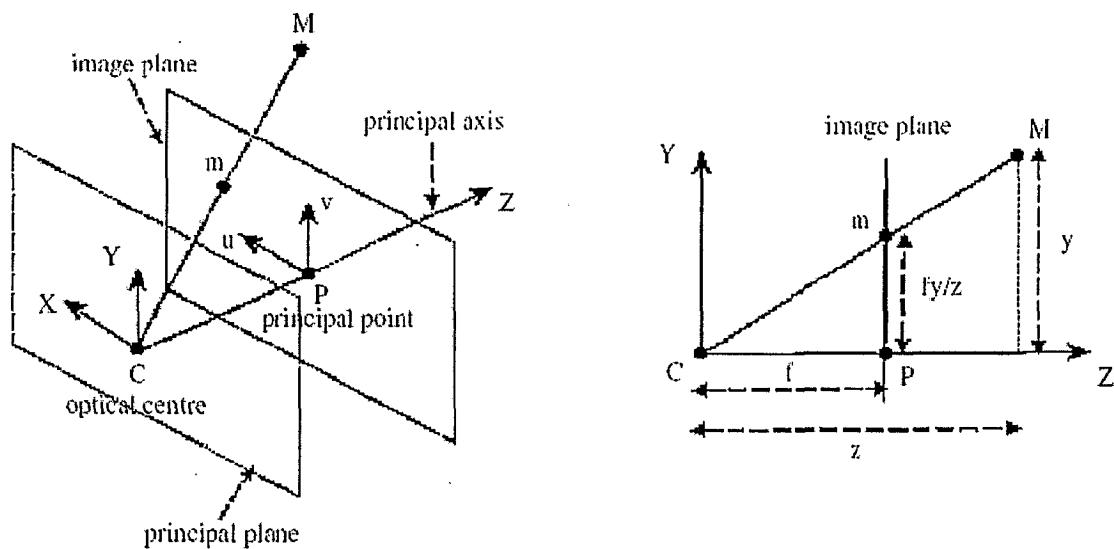

شکل ۱-۷: مثالی عملی از روش بینایی اکتیو یا اسکن باریکه‌ای

۱-۱- ساختار هندسی دوربین پینهول^۱

این مدل یکی از پرکاربردترین مدل‌های تصویربرداری است. شکل (۱-۸) نمایی از این سیستم را نشان می‌دهد.

این مدل توسط مرکز نوری C^2 (که به آن مرکز پروژکتور دوربین^۳ نیز گفته می‌شود) و صفحه تصویر^۴ بیان می‌شود. فاصله بین صفحه تصویر و مرکز C را فاصله کانونی f می‌نامند. صفحه موازی، صفحه تصویر که شامل مرکز C هست را صفحه اصلی^۵ یا صفحه کانونی^۶ دوربین می‌نامند. خطی که مرکز دوربین C را به مرکز صفحه‌ی تصویر متصل می‌کند را راستای اصلی^۷ یا راستای نوری^۸ می‌نامند. چگونگی رابطه بین مختصات سهبعدی یک منظره و مختصات قرارگرفته در تصویر توسط سیستم پرسپکتیو^۹ بیان می‌گردد.

شکل ۱-۸: نمایی از ساختار تصویربرداری پینهول

¹ Pinhole geometry

² Optical centre

³ Camera projection centre

⁴ Image Plane

⁵ Principal Plane

⁶ Focal plane

⁷ Principal axis

⁸ Optical axis

⁹ Central or Perspective projection

براساس قضیه تشابه مثلثات [2] و شکل (۱-۱) هر نقطه سه بعدی $(x, y, z)^T$ به نقطه $(\frac{fx}{z}, \frac{fy}{z}, f)^T$ نگاشت^۱ می شود. این رابطه را می توان به شکل ضرب ماتریسی زیر بیان کرد:

$$\begin{pmatrix} f.x \\ f.y \\ z \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} f & 0 & 0 & 0 \\ 0 & f & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{bmatrix} \quad (1-1)$$

رابطه (۱-۱) را به شکل زیر و براساس ماتریس پروژکشن و یا نگاشت دوربین^۲ P بیان می کنند:

$$zm = PM \quad (2-1)$$

که در آن $M = (x, y, z, 1)^T$ مختصات همگن شده^۳ نقطه 3D و z مختصات همگن-شدهی نقطه متناظر در تصویر است.

توجه: در مختصات نرمال^۴، هر پیکسل در صفحه‌ی تصویر توسط دو مولفه‌ی عمودی y و افقی x ، مانند $m = (x, y)^T$ و هر نقطه در فضا با سه مولفه مانند $(x, y, z)^T$ بیان می شود. ولی در مختصات همگن شده هر پیکسل در تصویر را توسط سه مولفه مانند $(a, b, w)^T$ و هر نقطه در فضا را با ۴ مولفه مانند، $x = \frac{a}{w}$, $y = \frac{b}{w}$, $z = \frac{c}{w}$ بیان می کنند. برای تبدیل مختصات همگن به نرمال روابط زیر وجود دارد: $[1, 0, 0]^T$ و $[0, 1, 0]^T$ (در فرم همگن نوشته شده‌اند) که به ترتیب نقاطی هستند در فضا که بینهایت از محور x و y فاصله دارند. ماتریس نگاشتی که در معادله (۱-۱) بیان شد، ساده‌ترین حالت از ماتریس نگاشت است و تنها شامل مشخصات فاصله کانونی است. در حالت کلی، ماتریس P یک ماتریس تمام مرتبه^۵ با اندازه 3×4 است و به فرم‌های دیگری که هر کدام ویژگی جدیدی را اضافه می کنند تعریف می شوند [3]:

¹ Mapping

² Camera projection matrix

³ Homogeneous coordinate

⁴ Normal coordinate

⁵ Vanishing points

⁶ Full rank

۱-۱-۱-۱ تنظیم رابطه ماتریس نگاشت برای در برگرفتن شیفت مرکز

صفحه‌ی تصویر

در رابطه (۱-۱) فرض شده بود که مبدا صفحه، مرکز تصویر است. ولی در مدل‌های دیگر می‌توان مبدا را نقطه پایین سمت چپ تصویر یا بالا سمت چپ تصویر و در حالت کلی هر جای تصویر انتخاب کرد. در این حالت هر نقطه

$\mathbf{m} = \left(\frac{f.x}{z} + p_x, \frac{f.y}{z} + p_y, 1 \right)^T$ به نقطه‌ی تصویر منتقل می‌گردد. به فرم ماتریسی می‌توان به شکل رابطه (۳-۱) نوشت:

$$\begin{bmatrix} f.x + p_x.z \\ f.y + p_y.z \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} f & 0 & p_x & 0 \\ 0 & f & p_y & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} f & 0 & p_x \\ 0 & f & p_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{bmatrix} \quad (3-1)$$

می‌توان ماتریس P در رابطه (۳-۱) را به شکل زیر نوشت:

$$P = K [I|0] \quad (4-1)$$

که در آن K ماتریس کالیبراسیون دوربین^۱ است و بیانگر چگونگی ارتباط مختصات دوربین و مختصات پیکسل‌ها در تصویر است. این ماتریس نقشی حیاتی در مسائل سه‌بعدی سازی بازی می‌کند و اگر این ماتریس دوربین را بدانیم می‌گوییم دوربین کالیبره^۲ است و در غیر اینصورت کالیبره نیست.^۳

۱-۱-۲-۱ تنظیم رابطه ماتریس نگاشت برای درنظر گرفتن تغییرات

۴ مختصات

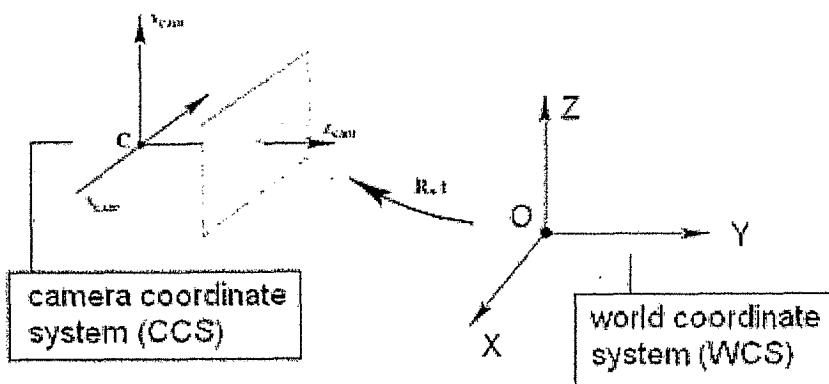
در روابط قبلی که برای ماتریس نگاشت نوشتیم، فرض شده بود که دستگاه مختصات دوربین و دنیای واقعی یکی است. حال اگر مانند تصویر زیر دوربین دارای چرخش یا شیفتی نسبت به مختصات واقعی باشد، آنگاه رابطه ماتریس نگاشت به شکل رابطه (۱-۵) تعمیم می‌یابد:

^۱ Camera calibration matrix

^۲ Calibrated

^۳ Uncalibrated

^۴ Coordinate change

شکل ۹-۱: نمایش چرخش و شیفت صفحه‌ی دوربین

(۵-۱)

مقادیری که در ماتریس K قرار دارند مربوط به پارامترهای ذاتی^۱ دوربین هستند ولی مقادیر موجود در ماتریس‌های جابه‌جایی t و ماتریس چرخش R مربوط به پارامترهای برونی^۲ دوربین است. ماتریس K و R دارای سایز 3×3 و ماتریس t دارای سایز 3×1 است.

۱-۳-۱-۱-۳- تنظیم رابطه ماتریس نگاشت برای درنظر گرفتن شمار پیکسل‌ها^۳

در دوربین‌های دیجیتالی جدید، عموماً تعداد پیکسل‌ها در راستای x و y با هم برابر نیست. این مساله سبب می‌گردد که تعداد پیکسل‌های موجود در یک واحد فاصله در راستای افقی و عمودی با هم برابر نباشند. برای درنظر گرفتن این موضوع باید ماتریس کالیبراسیون (۴-۱) که در برگیرنده مشخصات ذاتی دوربین است را مطابق رابطه (۶-۱) تغییر داد.

$$k = \begin{bmatrix} \alpha_x & 0 & x_0 \\ 0 & \alpha_y & y_0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad (6-1)$$

در رابطه (۶-۱)، α_x و α_y فواصل کانونی دوربین در راستاهای x و y هستند. x_0 و y_0 مرکز صفحه تصویر با شمارش تعداد پیکسل‌هاست.

¹ Intrinsic

² Extrinsic

³ Pixel units